

Fakailo o te COVID-19 i Niu Hila

- Ko iēnei fakailo kua fakatūlaga mo tagatal lautele mo ni fuafuaga fakaauau.
- Ko iēnei fuafuaga e huia kāfai (i) Ni iloa faka haienihi fou ki te COVID-19 (ii) Fakamatalaga ki te lelei o togafitiga e fuafua i Niu Hila ma hō he koga.
- Ko iēnei fakailo e fakaauau, ki he kakai pitonuku, pe ko te atunuku kātoa.
- E ono kehekehe ia tūlaga o nā fakailo i nā pitonuku kehekehe. E mafai ke i luga ma lalo ite taimi e fokotahi.
- Iēnei fakatulagaga, ko nā fakailo e fakaopopo te fakagāluegia, eg Ko te fakailo 1 ko te vāega muamua o togafitiga – Ko te tāpenapena foki mo te fakailo ka hohoko mai.
- I tūlaga uma, ko tautuaga o te ola mālōlō, fakalavelave tutupu, ma tautuaga tāua, ko te kaufaigāluega o takotoga e fakaauau pea. Ko takitaki o iēnei matāeke e gālulue ma te puipuia mō he haogalemū.

FAKAILO	TŪLAGA	FUAFUAGA (e mafai ke fai i te pitonuku e nofo ai koe pe ko te atunuku)
Fakailo 4 - Tāmāte Kua hē mafai ke tāofia te fāmai	<ul style="list-style-type: none"> • Tāofia te pepehi • Kua pepehi holo 	<ul style="list-style-type: none"> • Fakatonu ia tagata ke nonofo ite fale • Tapuni uma ia faleākoga • Pihinihi ma gāluega kua tapuni, vaganā ai na hupamaketi, fale talavai ma fōmai • Tā inati nā koloa • Fakaitiiti te faimalaga • Toe fakatūlaga ia tatuaga o te ola mālōlō
Fakailo 3 - Tāofi Kua pepehi te fāmai	<ul style="list-style-type: none"> • Kua pepehi te fāmai i ni koga • Kua lahi te pepehi i koga valevale 	<ul style="list-style-type: none"> • Kua tautāofia te faimalaga ki nā koga e pepehi ai te fāmai • Tapuni nā ākoga o te koga • Fakahā te māopopo • Tapuni na fale tuhi, fale mataaga, fale tīfaga, fale kaiga, fale koleni, na vai takele, ma nā paka • Fai niētahi auala e fakaauau ai ia gāluega, ko nā pihinihi e he aogā lahi ke tapuni • Fakaaogā niētahi auala e fehokotaki ai ki fōmai pe ko fehoahoaniga o te ola mālōlō • Ko ni takotoga e he titilia, e toe fakatūlaga e te falemai
Fakailo 2 - Fakaitiiti Ko heki pepehi te fāmai, kae fakapopolea te hūiga o te pepehi	<ul style="list-style-type: none"> • Fakapopole o te kaumai o te COVID-19 mai fafo. PE • Te hiki o te nūmela o tagata maua mai fafo. PE • Ko te pepehi o te fāmai i o lātou kāiga. PE • Takitokatahi, pe ko te pepehi i he koga 	<ul style="list-style-type: none"> • Fuafuaga o faitotoka e taunuku mai ai ia tagata mai fafo • Fakaopopo te tāofia o māopoopoga a tagata • Ko te fakavāvā o tagata malaga i nā pahī ma nofoa afi, eg fakavā i he nofoa ka mafai • Ke hui ia faiga o gāluega, eg gālulue mai inā fale, fai hifi nā gāluega. Ke lava te vā o tagata ite gāluega, ke fai fakaauau na mālologa, ke fooki foki ni avanoa ke kave ni aho mālolo • Kamata na peleni o te fakaauauga o gāluega o Pihinihi • Fautuagia kilātou kua ova ite 70 tauhaga, ma kilātou e iei ni tauale tūmau, ke nonofo ite fale
Fakailo 1 - Tāpenapena Ko te fāmai ko heki pepehi	<ul style="list-style-type: none"> • Fakapopole te kaumai o te COVID-19. PE • Kua hiki te nūmela o te COVID-19 mai fafo. PE • Faka nonofo kehe o kāiga o kilātou na kaumaia te fāmai 	<ul style="list-style-type: none"> • Fakatūlaga o fuafuaga ke fakaitiiti te kaumai o te COVID-19 mai fafo • Fehokotakiga o tagata āfaina • Hiakiga o tagata mo te COVID-19 • Fautua ia tagata ke nahe fakalatalata kiētahi tagata • Tāofia ia māopoopoga e ova ite 500 o tagata • Nofo ite fale kāfai koe e tauale, līpoti ni āuga e ve ko te fulū • Fafano ma holo mamago nā lima, tale ki to gaugā tulilima, nahe tago ki ō fōliga